

سکوه ابرویش

www.ketab.ir

شورای اسلامی ایران تهران

سکوه اردیبهشت

تألیف: دکتر غفور خوثینی

ویراستار: احمد کعبی فلاحیه

مدیر تولید: حسن بنفشه

مدیر هنری و طراح گرافیک: کوروش ملک‌پور

مدیر اجرایی: نوگس قربانی

حروف‌چینی: اکرم حسین جانی، اعظم اکبری

با همکاری نشر فرهنگ صبا

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: خدمات فرهنگی صبا

تیراژ: ۱۵۰۰ نسخه

چاپ اول: بهار ۱۳۸۶

خوثینی، غفور، ۱۳۴۲-

عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام.

عنوان و پدیدآور: شکوه اردیبهشت/ تألیف غفور خوثینی.

تهران: فرهنگ صبا، ۱۳۸۶.

۱۷۴ ص: مصور، جدول، عکس.

ISBN: 978-964-2935-02-4

فیبا.

موضوع: شوراها -- قوانین و مقررات -- ایران. / شوراها -- ایران -- آیین‌نامه‌ها. /

شوراهای شهر -- ایران -- تهران (استان) -- اعضا.

۳۴۲/۵۵۰۹

ش ۹/خ ۲۹۴۳ KMHT

۱۰۳۴۹۵۸

شماره کتابخانه ملی

۸	پیشگفتار	- شوراهای در برخی کشورها	۶۴
۱۰	مقدمه	ژاپن	۶۵
۱۲	دستور امام خمینی (ره)	فرانسه	۶۷
۱۴	متن پیام رهبری به مناسبت شروع کار دومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا	آمریکا	۶۸
۱۸	معرفی استان تهران	روسیه	۶۹
		انگلستان	
	بخش اول: مشارکت ملی و شوراهای		
۲۴	- آزادی سیاسی و حاکمیت مردم	بخش چهارم: قوانین و آئین‌نامه‌ها	۷۲
۲۵	- حق صیانت ذات و آزادی اجتماعی	- قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخابات شهرداران (مصوب ۱۳۷۵/۳/۱)	
۲۷	- شوراهای جلوه‌ای از حق حاکمیت ملت	- آئین‌نامه اجرایی انتخابات شوراهای اسلامی	
۲۹	- مشارکت همگانی و آزادی‌های عمومی	روستا و بخش	۸۵
۳۱	- حق مشارکت و پایداری نظام	شهر و شهرک	۹۳
۳۲	- جایگاه شوراهای در منابع حقوق اسلامی	شهرستان، استان و شورای عالی استانها	۱۰۱
۳۴	- جایگاه و اهمیت شورا در منابع اسلامی	- آئین‌نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی، امور مالی و وظایف و اختیارات شوراهای اسلامی	
۳۷	- اقدام به نتیجه شورا از دیدگاه اسلام	شهرک	۱۰۳
۴۰	- جایگاه شورا در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	بخش	۱۰۸
۴۲	- وظایف شوراهای	شهر	۱۱۱
	بخش دوم: شوراهای در قانون	روستا	۱۱۵
۴۸	- شوراهای در قانون اساسی	- آئین‌نامه مالی و اساسنامه تشکیلات و سازمان دهیاری‌ها	۱۲۰
۴۹	- راهبرد شوراهای در برنامه چهارم توسعه	- آئین‌نامه داخلی شورای اسلامی شهر و شهرستان	۱۲۲
	بخش سوم: آسیب‌شناسی در شوراهای	بخش پنجم: تصویب نامه‌های هیات وزیران	
۶۲	- مدیریت کارآمد شهری:	آئین‌نامه نحوه پرداخت حق‌الجلسه و مزایای اعضای شوراهای اسلامی	۱۴۰
۶۲	روش‌های واگذاری اختیار	- آئین‌نامه اجرایی شرایط احراز تصدی سمت شهردار	۱۴۲
۶۲	مدیریت بودجه در شوراهای	- آئین‌نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی	۱۴۴
۶۳	فرآیند بودجه‌بندی شوراهای	ضمائم	۱۵۲
۶۳	برنامه‌ریزی در شوراهای	فهرست منابع	۱۷۴
۶۳	نظام ارزشیابی برنامه		

بعد از حمد و ستایش ذات اقدس الهی، بهترین و پاکترین درودها را ارزانی روح تابناک پیامبر اعظم (ص) و خاندان طاهرش می‌کنیم. اردی‌بهشت؛ ماه دوم از سال خورشیدی، نشان راستی، زیبایی و مظهری از جلوه‌های حق تعالی است که روح حیات را دوباره در وجود آدمی می‌دمد و با ایجاد امید، نشاط و شادابی را به انسان می‌بخشد که راه پرفراز و نشیب زندگی را با مهارت و صلابت طی می‌کند.

خداوند سبحان همان‌گونه که شکوه و قَر خویش را در ارائه برترین زیبایی‌های طبیعت در ماه اردی‌بهشت به منصف ظهور رساند و این ایام را سرشار از لطف و لطافت خود نمود، در فرازی از لطف خویش، به برکت شکل‌گیری نظام جمهوری اسلامی در دوازدهم فروردین ۱۳۵۸؛ شجره طیبیه شوراها به عنوان مظهر نظام مردم‌سالاری دینی در نیم اردی‌بهشت همان سال به فرمان عالم بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی (ره) پا به عرصه وجود نهاد. در واقع آن یار سفر کرده، بنای عقلایی شکل گرفته و تجربه شده گذشته این سرزمین را مجدداً احیا نمود.

در اهمیت این بنای رفیع پرمنزلت، همین بس که یک سوره قرآن کریم بدین اسم نامیده شده است. در این خصوص، سنت و سیره پیامبر اعظم (ص) و ائمه اطهار به این حکم ارشادی تأکید مؤکد نموده‌اند. آری، در اردی‌بهشت سال اول پیروزی انقلاب اسلامی فرمان تشکیل شوراها جهت دخالت مردم در تعیین سرنوشت خویش، توسط رهبر بزرگ انقلاب صادر شد. و تداوم نظام مردم‌سالار منبعث از اسلام عزیز در سال ۱۳۷۸ با هدایت بخردانه رهبر معظم انقلاب و دولت کریمه اسلامی، شکل عملی فراگیر به خود گرفت و امروز مفتخریم در سال پایانی دوره دوم شوراها به استقبال شکل‌گیری دوره سوم آن می‌رویم.

شوراها در دو دوره گذشته، علاوه بر استقرار این نهاد عمومی که خود نیروی فراوانی را می‌طلبید، به لحاظ وجود استعدادهای فراوان در ملت سرافراز ما توانست با همکاری در همیاری قوای سه‌گانه مجریه، مقننه و قضائیه و دیگر نهادهای قانونی کشور گامهای بسیار ارزنده‌ای در گسترش و اشاعه فرهنگ شورایی، جلب مشارکت‌های مردمی، توسعه و آبادانی کشور بردارد و اساساً این طبیعت کار جمعی

و مشورت عقلا و خردمندان اجتماعی است که به قول مولانا:
مشورت ادراک و هوشیاری دهد

عقل با عقل دگر دو تا شود
عقل‌ها مرعقل را یاری دهد

نورافزون گشت ره پیدا شود
شورای اسلامی استان و شورای عالی استان‌ها هم با توجه به تصریح قانون اساسی در نیمة دوم دوره اول شوراها شکل گرفت و توانست بخشی از مسئولیت خطیر شوراها را بر اساس قوانین تدوین شده بر عهده گیرد و سهم خویش را در فرآیند توسعه و عمران کشور ایفا نماید.

در این مجال بر خود فرض می‌دانم از زحمات اعضای محترم شوراهای اسلامی کشور به ویژه استان تهران اعم از شوراهای روستا، بخش، شهر، شهرستان و استان تشکر نمایم که علیرغم کاستی‌ها و نواقص موجود، توانسته‌اند به خوبی از عهده رسالت این مسئولیت خطیر برآیند. این مجموعه، تلاشی است که با نیت نمایاندن اهداف، مسئولیت‌ها و وظایف شوراها موجبات آشنایی بیشتر با این نهادها را فراهم می‌سازد. شاید همین تلاش ناچیز، موجبات آگاهی و توفیق هرچه بیشتر شوراها را در دوره‌های بعد، فراهم سازد.

در پایان لازم می‌دانم به عنوان عضوی کوچک از خانواده بزرگ شوراها که توفیق نمایندگی مردم را در دوره اول و دوم شوراها بر عهده داشته‌ام، از مساعی یک‌یک اعضای محترم شورای اسلامی استان تهران، آقایان: دکتر عباس شکیبانی، مهندس مهدی چمران، شیرگل سراج، حمزه‌علی خوارزمشاهی، رسول امین‌رنجبر، مهندس محمد محمودی، مرتضی پازوکی، جلال قلیچ‌خانی، حجت‌الاسلام و المسلمین سیدصالح یاسینی، باقر نخبه‌فلاح، سلطان محمد میرزا کریمی و سیدجواد میربابایی، و همچنین همکاران ارجمند دبیرخانه آقای علی درویش خضری (رئیس دبیرخانه)، خانم نرگس قربانی (مدیر مالی)، خانم اعظم اکبری (کارمند دبیرخانه) و آقای خسرو فیروزی که در این امرها را یاری رساندند نهایت تقدیر و سپاسگزاری را نمایم.

از کاستی‌های بحق، پیشاپیش عذر خواسته و تذکرات خیرخواهانه عزیزان ارجمند را در رفع اشتباهات ارج گذارده و به دیده منت پذیرا خواهیم بود.

و من الله التوفیق
غفور خوئینی
رئیس شورای اسلامی استان تهران
پاییز ۱۳۸۵

در تاریخ حیات بشری، قافله تمدن انسانی در طول مسیر خود همواره با دو جریان فکری سر و کار داشته است. گروهی، تنها در زندگی طبیعی محض غوطه‌ور بوده و هیچ‌گاه نخواسته‌اند و یا نتوانسته‌اند زنجیرهای زندگی صرفاً مادی را از دست و پای خویش بگشایند. البته آن بخش از انسانها در عین حالی که می‌توانسته‌اند از استمدادهای خدادادی خویش، در راه زندگی سعادت‌مندانه بشری بهره گیرند، ولی بر اساس گزینش خود به این توفیق دست نیافته‌اند، اما در مقابل، گروهی دیگر با بهره‌گیری از موهبت الهی عقل، علاوه بر خودسازی فردی، در حیات اجتماعی نیز مسیرهای رشد را به خوبی درک کرده و کوشیده‌اند نقش خود را در طراحی رویکرد اجتماع بر اساس ارزشها و ضوابط عقلانی ایفا کنند تا خود و دیگر هموعانشان در مسیر یک حرکت تکاملی به سوی خیر مطلق و سعادت جاویدان حرکت نمایند. اینان با ترسیم ویژگی‌های چنین حیاتی به روی انسان راه کمال را به بشریت ارائه داده‌اند، این انسانهای والا، پرچم ایجاد چنین جامعه‌ای را بر دوش گرفته، و خیرخواهی خود را صادقانه و صمیمانه به منصه ظهور رسانده‌اند.

چنین جامعه‌ای جز با شکوفا شدن بایستگی‌های انسانی که در سایه تقویت معنویت عقلانی و وجدان کمال جوی و عدالت‌خواه پدیدار نخواهد شد.

آری، انسان تنها در بستر جامعه‌ای که احاد آن کمال جو باشند، راه ترقی و سعادت را طی خواهد کرد. از این رو، وجود ملتی عاقل و آزاداندیش و فرهنگ‌منش و زمامدارانی که هدفی جز اعتلای ملت خویش نداشته باشند، برای ایجاد چنین جامعه‌ای ضرورت دارد.

صد البته وجود متفکرانی که عاشق سعادت انسان‌اند، برای ترسیم حیات معقول از جمله موهبت‌های الهی به بشر است که اینان زندگی خویش را به سان شمع که می‌سوزد و روشنی می‌دهد، فدای انسانیت

کرده‌اند تا بشر برای پیمودن راه صحیح دچار مشکل نگردد.

استاد علامه جمعی در این باره می‌فرمایند:

«ما اگر متفکرانی نداشته باشیم که وحدت عالی حیات را با هماهنگ ساختن حیات آن چنان که هست، و حیات آن، چنانکه باید باشد با بهترین وجه برای ما تفسیر و توجیه کنند، هرگز امیدی به دفع موانع تکامل عقلانی و روانی و تقلیل دردهای خانمان‌سوز نخواهیم داشت»

جایگزینی روابط انسانی محض به جای اصل حفظ منافع شخصی، یکی از دغدغه‌های متفکران وارسته در تمامی تاریخ بوده است.

پاس داشتن حقوق انسان از جمله حق کرامت انسانی، روابطی را در اجتماع می‌طلبد که ارزشهای ایده‌آل را صیانت می‌نماید. همچنین جامعه بشری را از خودکامگی و استبداد گروهی انسان‌نما حفظ می‌کند. ما همگی انسانیم و دارای حقوقی برابریم و در طی مسیر حیات تکاملی، همراه و همزادیم.

این همه عربده و مستی و ناسازی چیست؟

نه همه همراه و هم قافله و همزادند!

از جلوه‌های بارز چنین اجتماعی آن است که از اندیشه و تفکر انسان‌ها در هدایت جامعه بهره گرفته شود تا ضمن شکوفایی همه استعدادها، حرمت همگان پاس داشته شود. قطعاً در این صورت است که جامعه انسانی رو به سوی فلاح و رستگاری خواهد رفت و در برابر خودکامگی افرادی که جز بردگی در مقابل غرایز و خواهشهای نفسانی چیزی نمی‌شناسند خواهد ایستاد.

در این مجال سعی شده است با توجه به حقوق ملت و نقش کارکردی حاکمیت عمومی و مشارکت ملی از مبانی نظری و حقوقی اسلام این مسئله مورد عنایت قرار گیرد.